

marc 1993

novi glas

magazin HAK-a, program

3/1993

Drage prijateljice, dragi prijatelji!

Novi semestar se je počeo, a s njim se i mi opet javljamo s misečnim programom. Ufamo se, da smo mogli skupa s HGKD-om opet prirediti zanimljive priredbe, diskusije i čitanja. Posebno Vas kanimo upozoriti na našu "trilogiju" o **Bosni i Hercegovini**, u kojoj ćemo skupa s Maticom organizirati tri večere o različni aspekti bosansko-hercegovačke tragedije.

Isto jako zanimljivo - i ukusno - će biti, kako nam se čini, **degustacija vina**, ku će za Vas komentirati direktor akademije vina, dr. Pepi Schuller.

U zadnjem broju ovoga informativnoga lista smo čuda pisali o gradišćanskohrvatskoj inicijativi **SOS MITMENSCH**. Inicijativa je bila jako uspješna. Samo 642 osobe u dvojezični seli (2,20%) su potpisale anti-manjinsko potribovanje Slobodnjakov.

Istotako smo pozvali na našu potpisnu akciju za **dvojezične seoske tablice**, kako je zakon predvidja. I to je bio uspjeh. Već od 1.000 ljudi je podupiralo akciju. Sada ćemo predati potpise Parlamentu, ki će se morat baviti s problematikom. Mi ćemo Vas i nadalje informirati o razvitku diskusije i o rezultati kot i o naši daljni akcija. Lipa hvala svim na podupiranju!

Jakov Zvonarić

Impresum: M, I, H: Hrvatski akademski klub
Schwindgasse 14/10, A-1040 Beč/Wien
tel. & fax: 0 222 - 505 71 06
glavni urednik/f. d. I. v.: Franjo Schruiff
realizacija: uredn. novoga glasa i PUT-a, ekspedit: Regina Palatin

četvrtak, 4. III. 93, 20⁰⁰
pivnica, Schwindg. 14

Prezentacija druge knjige pjesam

Jurice Čenara

Mi svi

Bivši predsjednik HAK-a i sadašnji urednik hrvatske redakcije ORF-a Jurica Čenar predstavlja svoju drugu zbirku pjesam i čita iz ne. Postoji mogućnost, da kupite signirane knjige.

nedilja, 7. III. 93, 15³⁰
Wirerstr. 4, Sv. Anton

60 ljet hrvatsko dušobrižništvo u Beču

- 15:30 **Sv. maša**
DDr. Štefan Laszlo
Prof. dr. Augustin Blazović
Zbor HGKD-a
- 16:30 **Svetačni akt**
pozdrav: Martin Prikosović
predsjednik HGKD-a

referat: Prof. dr. Augustin Blazović OSB

muzički okvir: zbor HGKD-a

Dvojezično školstvo

Naš Mate Meršić Miloradić je pred skoro 100 ljeti pisao:

*"...da ti pamet, ta jezik
i prez škole i prez knjig...
...pa si još zajačit znam
da me nij' pred svitom sram!"*

Ča se je generacijam činilo kot vrhunac pjesništva, se sada kaže kot mudro prorokovanje. Dosta dugo su citirali samo prvi dio pjesme, da nam *dâ jezik pamet i prez škole i prez knjig*, da ćemo očuvati naš gradišćansko-hrvatski i prez škole. Stoprv u zadnje vrime je sve jasnije, kako bi stari M.M.M. mogao misliti drugi dio citata. *Još* si znamo zajačiti — prez škole i prez knjig — ali to u punom smislu riči. *Još*, ali tko zna kako dugo, a istodobno *samo još*, ali ništa drugoga nego jačiti. Mnoge folklorne grupe danas nehoteć svidocu o istinitosti Miloradićevoga prorokovanja. *Još* si znaju zajačiti, ali drugoga već ne.

Prez škol i prez knjig ada ne ide, kako kaže praksa, i kako moremo razumiti staroga M.M.M.

Pokidob da znaju i oni o važnosti škole za očuvanje hrvatske riči, ki su za velikogermansku ideju, i ki su osviđeni o nadmoći germanske kulture, su se svenek trsili, da onemoguću dvojezičnu izobrazbu naše dice.

Kako moremo čitati u najnovijoj brošuri o Gradišćanski Hrvati (ku je izdao bivši IZÖV za Gradišćanske Hrvate, i kade je nažalost nekoliko pogriškov i netočnosti), podučavaju u već od 60% naših "dvojezičnih" škol

samo po nimšku, a hrvatski kot predmet. Samo osnovne škole u sridnjem Gradišću i u Pinkovcu prakticiraju dvojezičnost. Negledeć nato, da IZÖV ne piše, od kaoga ima ove podatke, moramo ipak vjerovati u istinitost. Konačno je Ministarstvo za podučavanje financiralo ovu brošuru, a i rodi-

telji u pojedini seli se tužu zbog nezakonitoga (skoro isključivo nimško-ga) podučavanja u neki osnovni škola.

U ovoj situaciji je Ministarstvo za podučavanje predložilo interni nacrt (Referentenentwurf). Hrvatske organizacije i učitelji su ga odbili, jer predvidja princip objavljenja od

predvidja princip od dvojezičnoga podučavanja dilili našu ducu, i tako bi broj dvojezičnih škol. A nekih krugov za objavljanje cijelu narodnu grupu i ljet, kada su isto neki škol u susjedska nimška sela

QAPA133 5 II 0234

21. Jän 93

Minderheiten/Schulen/Burgenland

•Burgenland-Kroaten wollen keine Apartheid-Politik a la Kärnten
Utl.: Referentenentwurf zu Minderheitenschulgesetz für das
Burgenland wird abgelehnt =

Eisenstadt (APA) - Namhafte Organisationen der Burgenland-Kroaten lehnen den Referentenentwurf für ein Minderheitenschulgesetz für das Burgenland ab. Besonders kritisch äußerten sich Zlatka Gieler vom Kroatischen Kulturverein, Manfred Csenar vom Kroatischen Akademikerklub und der Pädagoge Toni Berlakovich, Direktor der Volksschule Parndorf, am Donnerstag in einem Pressegespräch in Eisenstadt zu dem im Entwurf verankerten Elternrecht, das die Abmeldung des Kindes von zweisprachigen Unterricht ermöglichen würde. Man solle die Apartheid-Politik Kärntens nicht auf das Burgenland übertragen, man wolle keine Kärntner Verhältnisse. ****

"Aus dem erfreulichen Nebeneinander der Volksgruppen im Burgenland würde ein Gegeneinander werden", befürchtet Csenar, der eher dafür plädiert, "das Nebeneinander zu einem Miteinander auszubauen". Der vorliegende Gesetzesentwurf könne jedenfalls keine Grundlage für weitere Diskussionen sein, weil er eine Kopie des Kärntner Trennungsmodells sei, fügte er hinzu. Außerdem sei das Elternrecht kein juristischer Begriff, sondern sei von Kärnten her in die politische Diskussion eingebracht worden.

Nach Meinung der Kroaten-Organisationen müssen alle bisher zweisprachig geführten Volksschulen mit kroatischer und deutscher Unterrichtssprache für alle Kinder zweisprachig sein, also ohne Anmelde-notwendigkeit oder Abmeldungsmöglichkeit. Um die Fortsetzung des zweisprachigen Unterrichtes über die Volksschule hinaus zu gewährleisten, seien an Hauptschulen und Polytechnischen Lehrgängen für alle Kinder, die aus zweisprachig geführten Volksschulen kommen, zweisprachige Klassen einzurichten. Neben dem zweisprachigen Gymnasium in Oberwart seien an allen AHS und BHS zweisprachige Klassen zu führen.

(Schluß) sz/mk/agf

APA133 1993-01-21/10:37

VO

p odjavljenja od
čavanja. Tako bi
ko bi zgubili velik
ol. A propaganda
javljenje bi hitila
pu najzad za 30
ki slali svoju dicu
sela, samo da ne
bi čuli

hrvatske riči.
Zvana toga
predvidja za-
kon ograni-
čenje sridnje-
ga školstva na
Bortu. U ni-
jednoj drugoj
gimnaziji ne
bi bilo pred-
vidjeno dvo-
jezično po-
dučavanje. I
uspješni škol-
ski pokusi na
gradišćanski
gimnazija s
hrvatskimi ili
panonskimi
razredi bi bili
ukinuti.

Vrhunac
toga svega je,
da zakon
predvidja ko-
nac dvojezič-
ne glavne
škole u Veli-
kom Borišto

organizacije protestirale. U medjuvr-
menu egzistiraju jur kontra-nacrti, ki
kanu garantirati dvojezično školstvo
kot do sada, samo s tom razlikom, da
neka bude i u praksi realizirano. Cilje
je, da sva dica u dvojezični kraji uču
obadva jezike. Za glavne škole i
gimnazije je predvidjeno proširenje
dvojezičnosti. Kot rezime bi mogli
reć, da ovi kontra-nacrti vidu spas
hrvatstva u tom, da budu dvojezične
regije i nadalje dvojezične, i da se
znanje hrvatskoga jezika ne reducira
na nekoliko zvanaredno svisnih hr-
vatskih familijov.

U skupnoj konferenciji za štampu
su Hrvatski akademski klub, Hrvatsko
kulturno društvo u Gradišću i Društvo
pedagogov ZORA prezentirali svoje
ideje u vezi s dvojezičnim školstvom i
protestirali protiv svakoga počeme-
renja situacije (vidi faksimilie iz
Austrijske agencije za štampu (APA).

U zadnjem času je opet zamaknula
diskusija o novom zakonskom rje-
šenju. Izgleda da su oni, ki kanu po-
čemeriti situaciju, ipak prestrašeni od
sloge med hrvatskimi organizacijami,
svejedno je li su to sada črne, črljene
ili neodvisne. Pitanje je samo, je li
ćedu hrvatske organizacije i nadalje
biti složne. Jur sada neki pokušavaju
na primjer nagovarati jedan dio Hr-
vatov na čemernije zakonsko rješenje.
Neko vrime je još i kurzirao neki nacrt
zakona na oficijalnom papiru Hrvats-
koga kulturnoga društva, za kim HKD
uopće nije stalo.

Hrvatske novine imaju u svojoj glavi
izreku "sloga je moć". To posebno
valja za školsko pitanje. Ako si Hrvati
nisu složni i se daju razdividirati od
različnih političkih i drugih grupacijov
s vlašćimi interesi, onda će se znamda
ispuniti Miloradićevo prorokovanje,
da si znamo (znamda jur za dvajset
ljet) samo još zajačit. A opet dvajset
ljet kasnije nećemo znati ni to. fs

Bosansko-herce- govačka tragedija

Za Bosnu i Hercegovinu se čuda
piše i govori, a malo zna. Dokle su
kipi o bombardiranju dominantni u
televiziji i u novina, se malo govori
o uzroci i o povijesti konflikta. Ki
su ovi Bosanci, ili "Muslimani", ke
sada prognaju iz njeve domovine?
Jedni velu, da su islamizirani Hr-
vati, drugi velu, da su islamizirani

Srbi, a treći opet velu da su islamski
fundamentalisti. Skupa s Maticom
Hrvatskom pokušavamo u tri referati
najti odgovore na ova pitanja. Kod
nas u pivnici ćedu stručnjaki po-
kušavati analizu problematike iz
jezičnoga, vjerskoga, političkoga i
povijesnoga aspekta. Po referati
postoji mogućnost za diskusiju.

srijeda, 10. III. 1993, 20:00, Schwindgasse 14 (pivnica)

Kojim jezikom se govori u Bosni?

prof. dr. Radoslav Katičić
predstojnik katedre za slavistiku na sveučilišću u Beču

četvrtak, 18. III. 1993, 20:00, Schwindgasse 14 (pivnica)

Politički aspekti bosans- ko-hercegovačke tragedije

dipl. oec. Branimir Souček
dopisnik Večernoga lista

srijeda, 24. III. 1993, 20:00, Schwindgasse 14 (pivnica)

Da li je konflikt u Bosni vjerske prirode?

Smail Balić
suradnik Instituta za povijest arapsko-islamskih znanosti

nedilja, 7. III. 93, 18⁰⁰
Wirerstr. 4, Sv. Anton

Generalna sjednica HGKD-a

u Beču

dnevni red:

1. pozdrav
2. izvještaji (predsjednika, blagajnika, sekcijov (šport, škola, medije)
3. diskusija
4. rasterećenje odbora i kontrole
5. odibiranje novoga odbora i kontrole

četvrtak, 11. III. 93, 20⁰⁰
pivnica, Schwindg. 14

Degustacija *vina*

Dr. Pepi Schuller, direktor
"Austrijske akademije vina"
predstavlja na primjeru hrvatskih
vinogradarova Mariel i Kliković,
kakove mogućnosti imaju naši
vinogradari u uspješnom marketingu
vina. Zatim komentirana degustacija.

četvrtak, 25. III. 93, 19³⁰

Dom susreta, Königsegg. 10

zadnji igrokaz sezone:

Božja ruka

igra Kazališna grupa Petrovo Selo

*** četvrtak, 4. marc 1993, 20.00**

Prezentacije knjige "Mi svi" (Jurica Čenar)
IV., Schwindgasse 14 (pivnica)

*** nedilja, 7. marc 1993, 15.30**

60 ljet hrvatsko dušobrižništvo u Beču
X., Wirerstr. 4, farski dom Sv. Antona

*** nedilja, 7. marc 1993, 20.00**

Generalna sjednica HGKD-a
X., Wirerstr. 4, farski dom Sv. Antona

*** srijeda, 10. marc 1993, 20.00**

Kojim jezikom se govori u Bosni?
IV., Schwindgasse 14 (pivnica)

*** četvrtak, 11. marc 1993, 20.00**

Vino - degustacija i referat
IV., Schwindgasse 14 (pivnica)

*** četvrtak, 18. marc 1993, 20.00**

Politički aspekti tragedije u BiH
IV., Schwindgasse 14 (pivnica)

*** srijeda, 24. marc 1993, 20.00**

Da li je konflikt u BiH vjerske prirode?
IV., Schwindgasse 14 (pivnica)

*** četvrtak, 25. marc 1993, 19.30**

Igrokaz: Božja ruka (Petrovo Selo)
VI., Königsegg. 10, (Dom susreta)

HRVATSKI AKADEMSKI KLUB
A-1040 BEČ, SCHWINDG.14/10 TEL 505 71 0

Dr. Nikola Benčić
Waldhoferweg 8
A - 7000 Željwzno/Eisenstac

DRUCKSACHE

Verlagspostamt & Erscheinungsort: 1040 Wien
P. b. b.

zično školstvo

šku, a hrvatski kot pred-
snovne škole u sridnjem
u Pinkovcu praktiraju
Negledeć nato, da IZÖV
kaoga ima ove podatke,
k vjerovati u istinitost.
Ministarstvo za poduča-
ralo ovu brošuru, a i rodi-

telji u pojedini seli se tužu zbog ne-
zakonitoga (skoro isključivo nimško-
ga) podučavanja u neki osnovni škola.
U ovoj situaciji je Ministarstvo za
podučavanje predložilo interni nacrt
(Referentenentwurf). Hrvatske orga-
nizacije i učitelji su ga odbili, jer
predvidja princip odjavljenja od

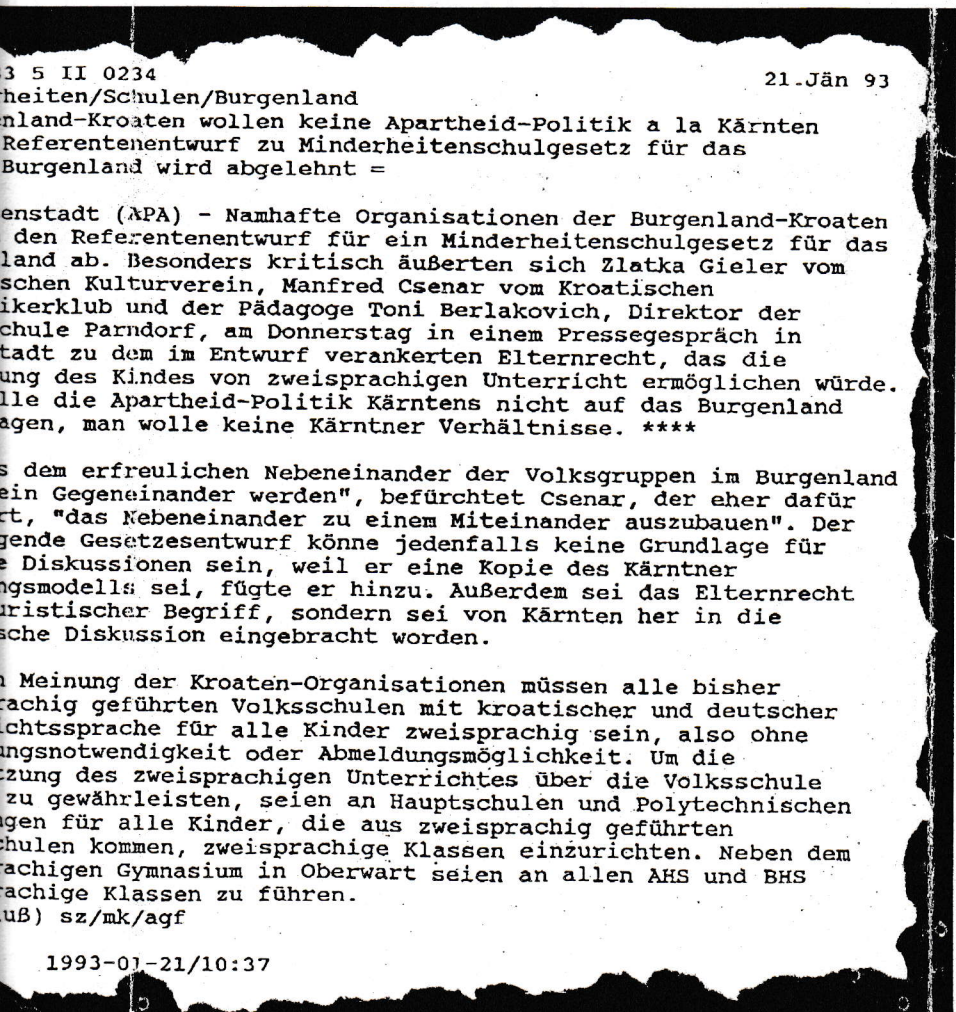
predvidja princip odjavljenja od
dvojezičnoga podučavanja. Tako bi
dilili našu dicu, i tako bi zgubili velik
broj dvojezičnih škol. A propaganda
nekih krugov za odjavljenje bi hitila
cijelu narodnu grupu najzad za 30
ljet, kada su isto neki slali svoju dicu
u susjedska nimška sela, samo da ne

organizacije protestirale. U medjuvri-
menu egzistiraju jur kontra-nacrti, ki
kanu garantirati dvojezično školstvo
kot do sada, samo s tom razlikom, da
neka bude i u praksi realizirano. Cilje
je, da sva dica u dvojezični kraji uču
obadva jezike. Za glavne škole i
gimnazije je predvidjeno proširenje
dvojezičnosti. Kot rezime bi mogli
reć, da ovi kontra-nacrti vidu spas
hrvatstva u tom, da budu dvojezične
regije i nadalje dvojezične, i da se
znanje hrvatskoga jezika ne reducira
na nekoliko zvanaredno svisnih hr-
vatskih familijov.

U skupnoj konferenciji za štampu
su Hrvatski akademski klub, Hrvatsko
kulturno društvo u Gradišću i Društvo
pedagogov ZORA prezentirali svoje
ideje u vezi s dvojezičnim školstvom i
protestirali protiv svakoga počeme-
renja situacije (*vidi faksimilie iz
Austrijske agencije za štampu (APA)*).

U zadnjem času je opet zamuknula
diskusija o novom zakonskom rje-
šenju. Izgleda da su oni, ki kanu po-
čemeriti situaciju, ipak prestrašeni od
sloge med hrvatskimi organizacijami,
svejedno je li su to sada črne, črljene
ili neodvisne. Pitanje je samo, je li
ćedu hrvatske organizacije i nadalje
biti složne. Jur sada neki pokušavaju
na primjer nagovarati jedan dio Hr-
vatov na čemernije zakonsko rješenje.
Neko vrime je još i kurzirao neki nacrt
zakona na oficijalnom papiru Hrvats-
koga kulturnoga društva, za kim HKD
uopće nije stalo.

Hrvatske novine imaju u svojoj glavi
izreku "sloga je moć". To posebno
valja za školsko pitanje. Ako si Hrvati
nisu složni i se daju razdividirati od
različnih političkih i drugih grupacijov
s vlašćimi interesi, onda će se znamda
ispuniti Miloradićevo prorokovanje,
da si znamo (znamda jur za dvajset
ljet) *samo još zajačit*. A opet dvajset
ljet kasnije nećemo znati ni to. fs

bi čuli
hrvatske riči.

Zvana toga
predvidja za-
kon ograni-
čenje sridnje-
ga školstva na
Bortu. U ni-
jednoj drugoj
gimnaziji ne
bi bilo pred-
vidjeno dvo-
jezično po-
dučavanje. I
uspješni škol-
ski pokusi na
gradišćanski
gimnazija s
hrvatskimi ili
panonskimi
razredi bi bili
ukinuti.

Vrhunac
toga svega je,
da zakon
predvidja ko-
nac dvojezič-
ne glavne
škole u Veli-
kom Borišto